

MATERIALUL FAUNISTIC DIN COMPLEXUL "CASA CERBULUI" DE LA PARȚA (CAMPANIA 2005)*

DIANA BINDEA

În timpul săpăturilor arheologice efectuate în vara anului 2005 în așezarea neolitică de la Parța s-a continuat săparea așa-numitului complex „casa cerbului” (figura 1), cultura Banatului, denumită astfel de către autorii săpăturii* după o figurină de cerb. Descoperită cu ocazia unor săpături anterioare, figura de cerb are o față triunghiulară (cu ochii redați prin două incizii rombice) pe care erau montate, în partea superioară, coarne reale de cerb. Piesa a fost descoperită în zona centrală a unui complex, pe latura sudică și fusese fixată pe un perete sau stâlp; complexul a fost denumit locuința 167, platforma 167 sau “casa cerbului” (Lazarovici – Drașovean – Maxim, 2001, p. 146-147).

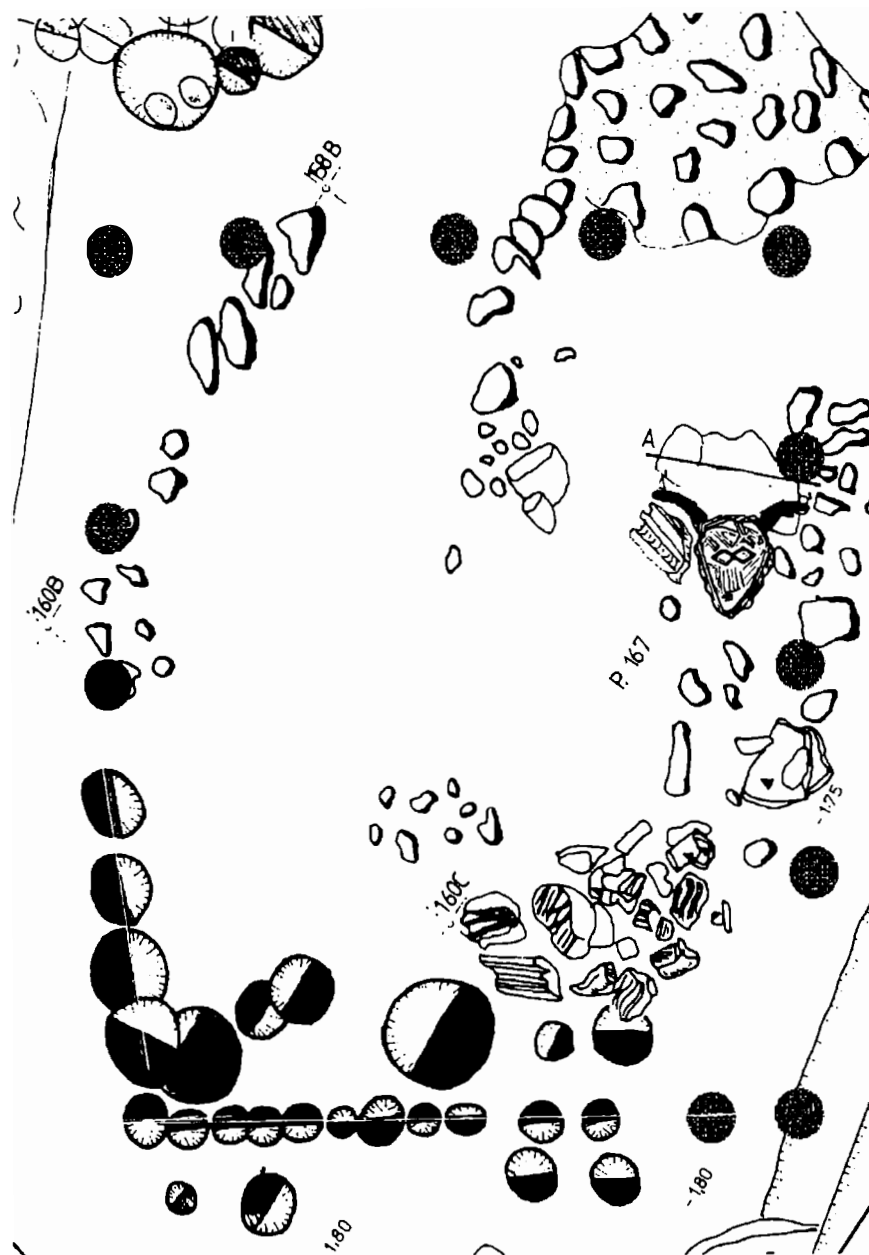
Stațiunea neolitică se află în nordul Banatului, la aproximativ 15 km spre vest de orașul Timișoara, pe râul Timiș. Lotul arheozoologic, puternic fragmentat și în bună parte calcinat, este redus numeric, însumând 96 de resturi osoase determinate. Majoritatea (68) provin din interiorul “casei cerbului”, o parte (28) au fost recuperate din stratul de cultură, din jurul complexului. Materialele provin din nivelul 6 (faza II C a culturii Banatului), cu excepția câtorva fragmente din strat ce aparțin nivelului 7c. Un craniu întreg cu cele 2 mandibule provenit de la *Cricetus* sp. (hârciog), descoperit la o adâncime mică (- 0,40 m) nu a fost inclus în prelucrarea statistică a datelor deoarece îl considerăm un intrus (pigmentație aparte).

1. Cercetări anterioare

Primele cercetări arheozoologice efectuate asupra materialelor faunistice de la Parța (campaniile 1983 – 1984) îi aparțin regretatei cercetătoare Alexandra Bolomey, care a publicat un raport în urma analizei a 3910 resturi (circa 60 % dintre acestea fiind determinate) provenite din perimetrul sanctuarului, dar și din unele complexe și strat, aparținând nivelurilor 7, 6 și 4 (Bolomey 1988, p. 207-221).

---

* Autorii săpăturii, Gh. Lazarovici, Zoia Maxim și Marco Melini cărora le mulțumim pentru materialul faunistic pe care ni l-a încredințat și pentru bunăvoința cu care ne-au furnizat informații arheologice

Fig. 1. Complexul “casa cerbului” (Lazarovici – Drașovean – Maxim, 2001, p. 147) / The “The red deer house” (“Casa Cerbului”) complex.

Materialul faunistic provenit din campaniile 1985 – 1993 a fost analizat de către Georgeta El Susi care a publicat rezultatele studiului său asupra celor 5400 de resturi provenite din straturile neolitice corespunzătoare nivelurilor 7 (a, b-c), 6 și 5 - cultura Banatului - și 236 de fragmente recoltate din stratul eneolitic - cultura Tiszapolgár – (El Susi 1995, p. 23-51; 1996, p. 43-52).

2. Descrierea materialului faunistic

Considerăm că, deși resturile determinate sunt extrem de puține comparativ cu cele cuprinse în publicațiile mai sus amintite, ele pot avea semnificație datorită provenienței lor (complexul “casa cerbului”) și, eventual, prin unele particularități ce ar putea individualiza complexul analizat față de materialele arheozoologice cercetate anterior. Vom face în continuare o descriere amănunțită pe adâncimi a fragmentelor descoperite.

a. Complexul “casa cerbului”

- 1,05 m - 2 fragmente - scapulă și epifiză proximală liberă de tibie – de *Capra hircus*;
- 1,20 m - 2 fragment de valvă – *Unio sp.* și 2 resturi nedeterminate arse;
- 1,30 m - în caroul 168 D s-au descoperit mai multe fragmente calcinate ce aparțin cu o mare probabilitate aceluiași craniu de porc tânăr (suturi neosificate);
- 1,40-1,45 m - în același carou (pe podea) – alte resturi calcinate din craniul de suin, în plus, 2 rădăcini care, este posibil, să corespundă unor canini de porc (femelă) și 2 fragmente de valve aparținând genului *Unio*.
  - metacarp III proximal de mistreț;
  - molar izolat de rozător cu urme negre de ardere;
  - 3 fragmente de moluște – 2 aparțin la 2 specii de gastropode (*Helix sp.* + o cochilie de dimensiuni foarte reduse nedeterminată specific) și unul corespunde genului *Unio*;
  - cubitus drept de la un jder adult;
- 1,50-1,55 m (din și de sub podea, carou 166 D) - au apărut din nou, resturi craniene calcinate probabil majoritatea de porc (s-a determinat cert un fragment de occipital), aparte, 2 fragmente atribuite rumegătoarelor mari, încadrate de noi în categoria *Bos / Cervus* (sfenoid + un rest de maxilar cu un premolar a cărui coroană a fost distrusă) și peretele unui molar selenodont, cu coroană înaltă pe care l-am atribuit speciei *Bos taurus*;
- coxal de mistreț;

➤ **casa cerbului – centru**

- 1 m
  - fragment de maxilar de la un porc de circa 23 – 25 luni;
  - 1 cochilie de *Helix pomatia*;
  - 2 fragmente de valve, *Unio sp.*;
- 1,05 m
  - fragment diafizar (spre partea distală) de radius provenit de la cerb;
  - fragment ars, pietrificat, ce pare a fi un rest mandibular de la un animal de talie medie, încadrat în categoria *Ovis / Capra / Capreolus*;
- 1,10 m
  - coxal de căprior;
- 1,15 m
  - radius + cubitus aflate în conexiune de la un individ subadult (între 1,5 și 3,5 ani) de cerb;
  - 2 fragmente vertebrale (unul cervical) cu corp neosificat – *Bos / Cervus*;
  - scapula de căprior;
  - mandibulă de porc (mascul) de aproximativ 14 – 15 luni;
  - scapula de porc;
  - 2 fragmente coaste – animal de talie mare;
  - 1 fragment costal – talie medie;
- 1,20 m
  - 2 fragmente valve de *Unio sp.*;
  - 1 fragment coastă – talie mare;
- 1,25 m
  - vertebră de crap cu apofiza spinoasă;
- 1,50 m
  - 5 fragmente *Unio sp.*;
- 1,65 m
  - ½ din epifiza distală neosificată a unui metapodiu de bovin domestic;
  - fragment diafizar de humerus, spre partea distală, cu o ușoară intervenție antropică (șlefuire + tăietură), *Bos / Cervus*;
  - 3 fragmente valve – *Unio sp.*;

➤ **casa cerbului – nord**

- 1,15 m
  - 1,40 m metacarp distal neosificat de bovin domestic;
  - metatars de bovin epifizat distal;
  - fragment de corn (bază) de ovicaprin;
  - humerus distal de capră;
  - mandibulă (porțiunea din unghiul mandibular) de porc;
  - coxal de pisică sălbatică;
  - fragment costal de la individ de talie medie;
  - fragment valvă de *Unio sp.*;
- 1,65 m
  - falangă primară întreagă de cerb;
  - coxal fragmentar de cerb;

- scapulă de căprior;
- mandibulă de suin (femelă) de circa 8 luni;
- tibie, fragment diafizar de ovicaprin;
- fragment costal de la animal de talie medie;

➤ **casa cerbului – vest**

- 1,35 m - 2 fragmente valve, *Unio sp.*
- 1,50 m - perete (diafizar) de os lung provenit de la animal de talie mare (*Bos / Cervus ?*) cu urme de intervenție la nivelul marginii peretelui survenite, probabil, ca urmare a procesului de spargere intenționată a osului;

b. strat

- 0,95 m (deasupra casei cerbului – nord) - mandibulă de căprior de la un individ adult;
- 1,05 m (deasupra casei cerbului – nord)- scapulă de căprior;
- 2 fragmente costale – animal de talie mare;
- 1,30 m - 2 valve fragmentare, pietrificate, de scoici;
- 1,50 m - un fragment de dimensiuni reduse dintr-un corn de cerb (?din prăjină);
- molar mandibular rupt, izolat de căprior;
- fragment metapodiu încadrat în categoria *Ovis / Capra / Capreolus*;
- fragment costal, animal de talie medie;
- corp vertebral de crap;
- 3 resturi (valve) de scoici;
- 1,70 m - fragment cranian (supraoccipital) încadrat în grupul *Ovis / Capra / Capreolus*;
- 1,75 m (nivel 7c) - falangă terțiară de *Bos taurus*;
- femur de cerb, fragment de epifiză distală;
- fragment cranial (orbital), probabil de mistreț;
- cubitus + radius sudate de mistreț;
- astargal de mistreț pe baza căruia s-a estimat, aplicând coeficienții reactualizați a lui Teichert (Udrescu – Bejenaru – Hrișcu 1999, p. 86) o talie de 92,51 cm, ce corespunde, probabil unei femele;
- falangă primară de mistreț;
- 3 fragmente costale animal de talie mare;
- 2 fragmente plastron de broască țestoasă;
- 1 fragment valvă de *Unio sp.*, pietrificat.

3. Exploatarea speciilor

Distribuția pe specii a resturilor faunistice determinate (tabel 1) evidențiază predominanța materialului în “casa cerbului”, dar și abundența speciilor sălbatice atât calitativ cât și cantitativ.

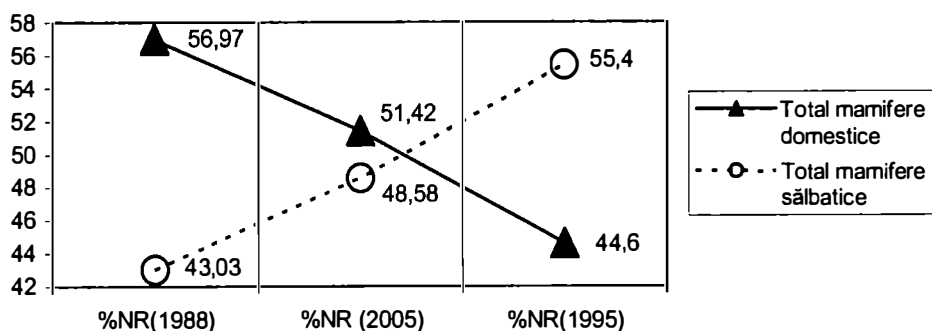
Tabel 1.

Frecvența speciilor

	Casa cerbului	Strat		Total (niv. 6)			
		niv. 6	niv. 7c				
	NR ¹	NR	NR	NR	%	NMI ²	%
<i>Bos taurus</i>	4		1	5	11,42	2	14,28
<i>(Ovis aries) / Capra hircus</i>	5			5	14,28	1	7,14
<i>Sus scrofa domesticus</i>	9			9	25,71	3	21,42
Total mamifere domestice	18		1	19	51,42	6	42,85
<i>Cervus elaphus</i>	5	1	1	7	17,14	2	14,28
<i>Capreolus capreolus</i>	3	3		6	17,14	2	14,28
<i>Sus scrofa ferus</i>	2		5	7	5,71	2	7,14
<i>Martes martes</i>	1			1	2,85	1	7,14
<i>Felis silvestris</i>	1			1	2,85	1	7,14
<i>Rodentia</i>	1			1	2,85	1	7,14
Total mamifere sălbatice	13	4	6	23	48,58	9	57,14
Total mamifere determinate	31	4	7	42	100	15	100
<i>Bos / Cervus</i>	6			6			
<i>Ovis / Capra / Capreolus</i>	1	2		3			
Coaste - talie mare	3	2	3	8			
Coaste - talie medie	3	1		4			
Total mamifere	44	9	10	63			
<i>Emys orbicularis</i>			2	2			
<i>Cyprinus carpio</i>	1	1		2			
<i>Gasteropoda</i>	3			3			
<i>Lamellibranchiata</i>	20	5	1	26			
Total	68	15	13	83			

¹ număr de resturi; ² număr minim de indivizi

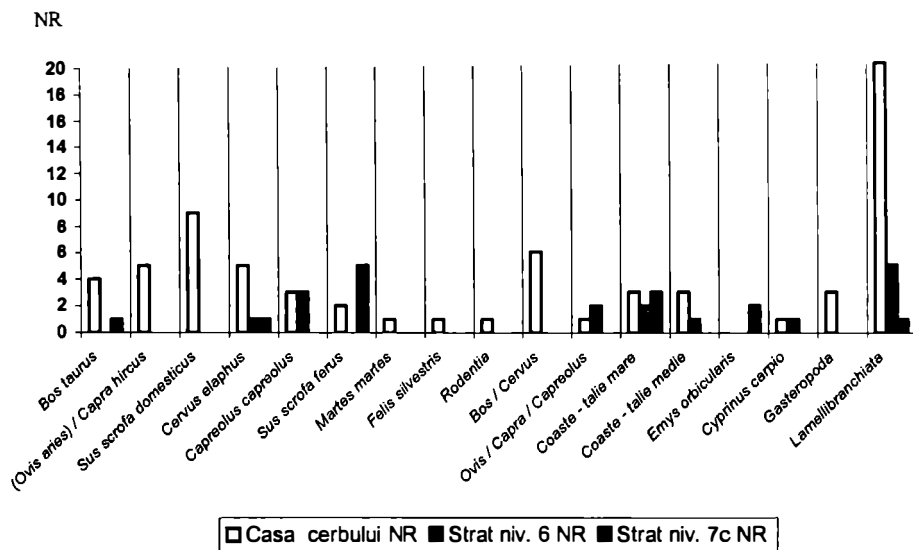
Mamiferele domestice înregistrează un procent de 51,42% din totalul mamiferelor, după numărul de resturi și 42,85 % după numărul minim de indivizi., Dacă am raporta la întregul material determinat (nu doar la mamifere) din nivelul 6, incluzând și reptilele, pești, moluștele, atunci raportul specii domestice / sălbatice ar fi de 27,7 / 72,3 %. Comparatia cu loturile arheozoologice analizate anterior (figura 1) pe care le vom nota în continuare după anii în care au fost publicate, lot (1995), din nivelul 6 (El Susi 1995, p, 24) și lot (1988) din același nivel (Bolomey 1988, p, 217), în cel din urmă procentajele fiind calculate de către noi conform datelor publicate, evidențiază asemănări mari ale raportului mamifere domestice / sălbatice (datele noastre - lot 2005 – se încadrează). Remarcăm frecvența mamiferelor sălbatice neobișnuit de ridicată fapt ce relevă importanța vânătorii, dar și a culesului de moluște (poate și a pescuitului) în cadrul comunităților neolitice.

Fig. 2. Comparații ale frecvenței mamiferelor domestice / sălbatice între diferite loturi arheozoologice de la Parța (niv. 6) / Comparisons of the domestic / wild mammals occurrence in different archeological lots in Parta (level 6).

În “casa cerbului” au fost descoperite majoritatea speciilor determinate (figura 3), Doar broasca țestoasă lipsește din complex, ea regăsindu-se doar în stratul din nivelul 7c. Unii taxoni au fost identificați doar în cadrul complexului: ovicaprinele, porcul, jderul, pisica sălbatică, un rozător, melcii și grupul *Bos / Cervus*. Pentru speciile ce se regăsesc atât în complex cât și în strat trebuie subliniat faptul că, în cea mai mare parte, acestea au o pondere mai mare în “casa cerbului”, excepție făcând mistrețul, categoria *Ovis / Capra / Capreolus* și grupul fragmentelor costale provenite de la animale de talie mare. Căpriorul se regăsește în egală măsură în complex și strat.

Vom face în continuare o descriere a speciilor din nivelul 6, realizând analogii cu nivelul contemporan din cadrul eșantioanelor publicate în 1988 (Bolomey 1988, p, 217) și 1995 (El Susi 1995, p, 24).

**Fig. 3. Distribuția resturilor pe specii în complex și strat /
The species remains distribution in the complex and the layer.**

Bovinele domestice (*Bos taurus*) înregistrează un procentaj scăzut, doar 11,42 % după numărul de resturi (NR) și 14,28 % după numărul minim de indivizi (NMI), având o pondere semnificativ mai redusă comparativ cu eșantioanele analizate anterior (figura 4). Au fost estimați minim 2 indivizi cu vârsta sub 2 ani, respectiv peste 3 ani,

Ovicaprinele (*Ovis aries / Capra hircus*) apar doar în cadrul complexului, fiind absente în strat. Sub raportul numărului de resturi se plasează la egalitate cu bovinele domestice, dar s-a estimat un singur individ, posibil subadult (între 1 și 3 ani). Un omoplat, un humerus și o tibie aparțin caprinelor, pentru restul fragmentelor nu a fost posibilă diagnoza diferențială oaie-capră. Prezența ovinelor nu au fost semnalată cu certitudine în materialul analizat de către noi, dar nu putem exclude existența lor cauzată, probabil, de numărul extrem de redus de resturi. Frecvența ovicaprinelor este foarte apropiată de cea calculată pe lotul (1988) și semnificativ mai ridicată decât în cazul eșantionului (1995).

Suinele domestice cumulează cel mai mare număr de fragmente în materialul nostru, plasându-se pe primul loc cu un procent de 25,71 % (NR) și 21,42 % (NMI), mult mai ridicat comparativ cu cel din lotul 1995 și în mod special față de

lotul din 1988. Este posibil ca această abundență să fie o întâmplare cauzată de materialul insuficient. Au fost estimați 3 indivizi cu vârste de aproximativ 8 luni (femelă), 14 – 15 luni (mascul) și 23 – 25 luni (sex nedeterminat).

Căinele, prezent în eșantioanele arheozoologice analizate anterior, lipsește în materialul nostru.

Dominanța cerbului și căpriorului în cadrul mamiferelor sălbatice o relevă lotul studiat de noi. Din nou aceasta poate fi datorată hazardului, deoarece în eșantioanele precedente ponderea este deținută de mistreț. Menționăm că în nivelul 7c și în materialul nostru predomină mistrețul, iar pe baza unui astragal s-a estimat o talie de 92,51 cm ce corespunde, probabil, unei femele.

Cervidelor le revine, pentru fiecare specie în parte (cerb și căprior), câte un procentaj de 17,14 %, după numărul de fragmente și 14,28 % după numărul de indivizi (ambele plasându-se pe locul secund, după porcul domestic). Doar pentru 2 indivizi (din cei 4 estimați) putem da detalii asupra vârstei la care au fost vânați, unul de cerb – între 1,5 și 3,5 ani – și unul de căprior care atinsese stadiul de adult.

Mistrețul (din nivelul 6) întregistrează 5,71 % (NR) și 7,14 % (NMI). S-a estimat un singur individ asupra căruia nu putem furniza informații referitoare la vârsta la care a fost vânat.

Jderul (probabil este vorba de jderul de pădure) este reprezentat printr-un cubitus. Aceasta specie a mai fost descoperită în acest nivel, fiind atestată prin 2 fragmente în lotul determinat de Alexandra Bolomey din 1988.

Pisicii sălbatice îi revine un coxal fiind pentru prima dată determinată în nivelul 6. În cadrul eșantioanelor publicate de către Georgeta El Susi în 1995, ea apare în nivelul 7 b-c.

De la un rozător provine un molar izolat, parțial ars la negru.

Alte specii menționate ca urmare a cercetărilor anterioare, care sunt absente în materialul nostru dar fac parte din spectru faunistic al speciilor sălbatice de la Parța sunt: bourul, ursul, lupul, vulpea și iepurele.

Mamiferele sălbatice identificate indică existența în timpul culturii Banatului din zona Parței a unui biotop cu păduri masive.

O parte din resturile analizate au nu au putut fi determinate specific, fiind incluse în categoria *Bos / Cervus* (rumegătoare mari) sau *Ovis / Capra / Capreolus* (rumegătoare mici). De asemenea fragmente costale au fost împărțite în 2 categorii, una cu cele provenite de la animale de talie mare (bovine, cerb) și una care include coastele de la animale de talie medie (ovicaprine, căprior, suine).

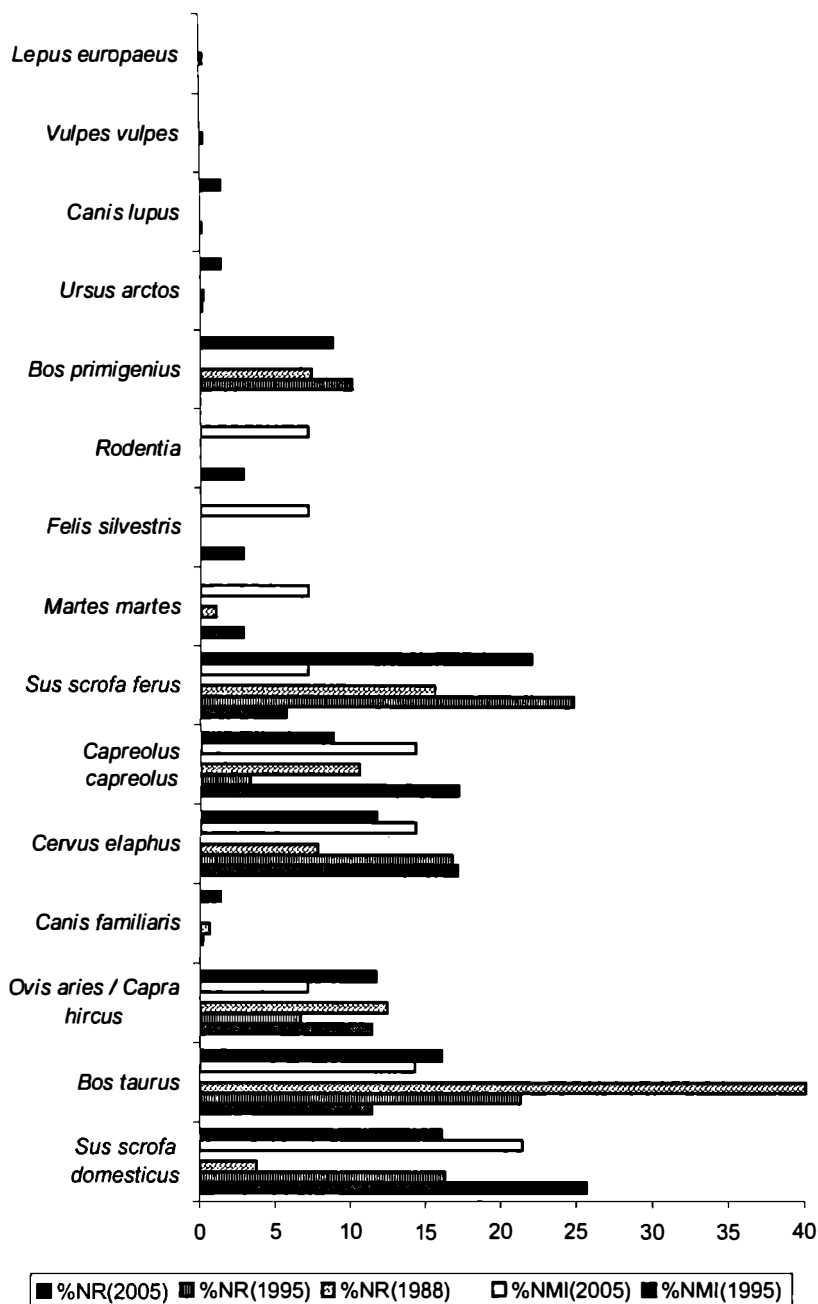

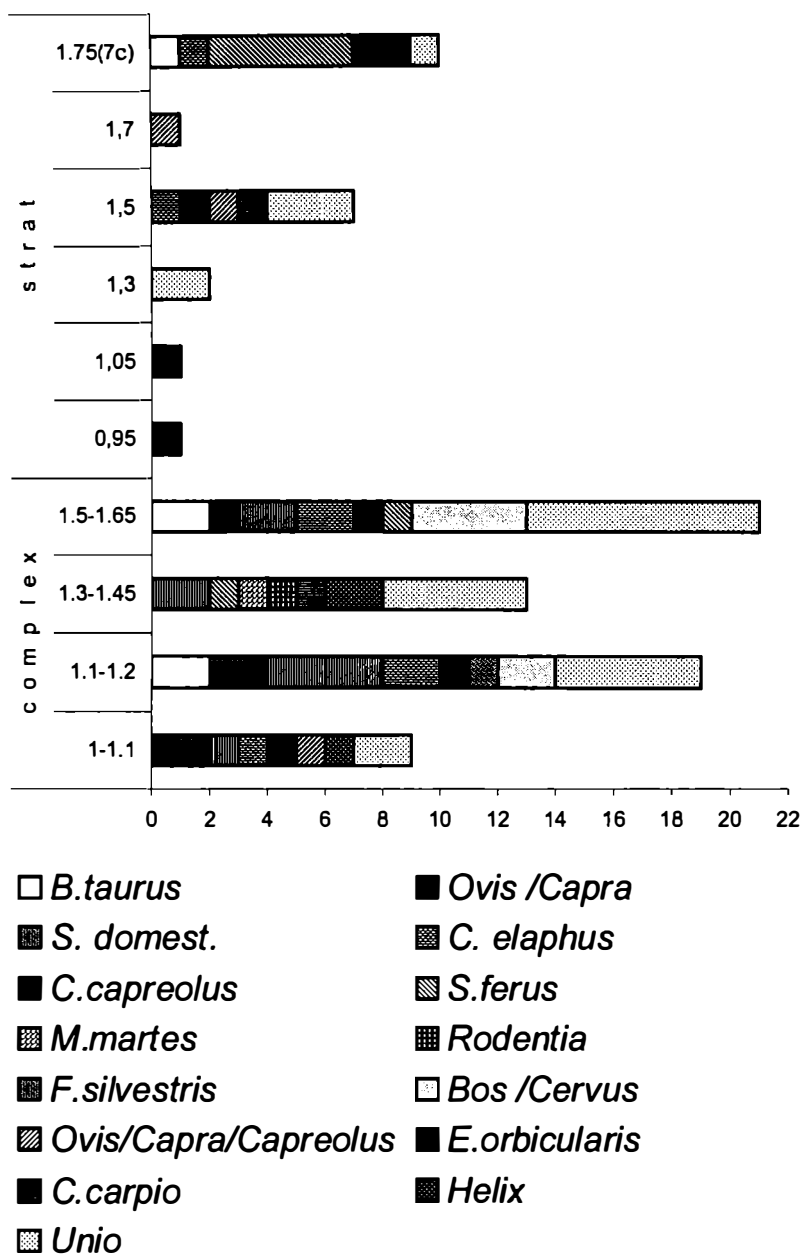
Fig. 4. Comparații ale frecvenței speciilor între diferite loturi arheozoologice de la Parța / Comparisons of the species frequency from different archeological lots in Parța.

Alte grupe de animale ce au fost identificate în materialul nostru sunt reptilele, peștii și moluștele. De la *Emys orbicularis* (broasca țestoasă de lac) provin 2 resturi de plastron descoperite în nivelul 7c. Peștii sunt reprezentați prin 2 vertebre ce au aparținut la 2 indivizi de crap (*Cyprinus carpio*), unul de 60 cm și cca 3 kg, iar celălalt de 75 cm și cca 6 kg^{**}. Moluștele sunt numeroase, ele reprezintă 27 % din întreg materialul determinat. Au fost descrise 2 specii^{***} de scoici, *Unio pictorum* (scoica mare de râu) – 3 valve și *Unio crassus* (scoica mică de râu) – 2 valve, o mare parte fiind incluse în categoria *Unio sp.* - 20 fragmente. Gasteopodelor le revin 3 cochilii, una atribuită melcului de livadă – *Helix pomatia* - , una încadrată genului *Helix*, iar a treia este o cochilie (de circa 1mm) provenită de la un gasteropod foarte mic.

Realizând o distribuție pe adâncimi (figura 5) se observă, din nou, abundența resturilor osoase în cadrul complexului, la toate adâncimile, față de strat. Mamiferele domestice sunt absente în stratul de cultură, în nivelul 6 (există doar fragmente incluse în categoria *Ovis / Capra / Capreolus*. În nivelul 7c singura specie domestică este *Bos taurus*. În interiorul complexului porcinele apar la toate adâncimile (mai multe fragmente între 1,10 – 1,20 m), bovinele apar între 1,10 – 1,20 m și 1,50 – 1,65 m, iar ovicaprinele lipsesc doar în intervalul 1,30 – 1,45 m. Dintre speciile sălbatice, până la adâncimea de 1,50 m, în strat, au fost recoltate doar resturi de căprior și scoici, concentrarea cea mai mare – cerb, căprior, mistreț, crap, scoici – în nivelul 6 fiind la 1,50 – 1,65 m. În complex, scoicile se găsesc în cantitate relativ mare la toate adâncimile, cervidele lipsesc la 1,30 – 1,45 m, mistrețul apare doar începând cu 1,30 m, adâncime la care au fost descoperite și jderul, crapul și rozătorul.

^{**} Mulțumim pe această cale colegului Valentin Radu pentru determinarea peștilor și informațiile furnizate

^{***} Mulțumim, de asemenea, d-lui Romeo Cavaleriu pentru diferențierea pe specii în cadrul genului *Unio*

Fig. 5. Repartiția resturilor faunistice (NR) pe adâncimi în complex și strat / The distribution of the fauna remains by depths in the complex and the layer.

Puținele date metrice (tabel 2) prelevate sunt insuficiente pentru a contura o imagine asupra mărimii populațiilor de animale.

Tabel 2.

Date metrice (mm)			
<i>Bos taurus</i>	metatars lț.min.df.=28 DAP df.=33 lț.ep.dist.=78 DAP dist.=36,4	falanga III (niv. 7c) lg.făț plantară=78 lg. dorsală=58,9 lț.min.făț plantară=23,1 lg.supr.artic.=30	
<i>Capra hircus</i>	humerus lț.ep.dist.=30,2 lț.trohlee=29,5 DAP dist.=27,3	tibie lț.ep.prox.≈43.6	
<i>Sus domesticus</i>	maxilar lg.M ¹ -M ³ =63 lg.M ³ =26		
<i>Cervus elaphus</i>	radius lț.ep.prox.=59,4 lț.supr.art.prox.=53 DAP rprox.=50,7	cubitus lț.supr.art.=32,2 ad.pest. proc.anconeus=54,5	falanga I lg.max.=63,2 lț.prox.=21 lț.min.=18,7 lț.dist.=20
<i>Capreolus capreolus</i>	mandibula lg.P ₂ -M ₃ =65 lg.P ₂ -P ₄ =26,7 lg.M ₁ -M ₃ =37,5 lg.M ₃ =15,7	scapula lg.proc.glen.=21; 29,3; lg.cav.glen.=18,5; 22; 22 lț.cav.glen.=19,2; 23,8; 21 lț.min.col.=15,5; 18,2; 17,4	coxal lg.cav.acetab.=30 lț.cav.acetab.=26,4
<i>Sus ferus</i>	radiu (niv. 7c) lț.ep.prox.=37,2 DAP prox.=26,2 lț.min.df.=20,7 coxal lg.cav.acetab.=40,5 lț.cav.acetab.=39	cubitus (niv. 7c) lț.supr.art.=25 astragal (niv. 7c) lg.lat.=50,4 lg.med.=48 ad.lat.=27,4 ad.med.=29,3 Talia=925,16	metacarp III lț.prox.=28,4 lț.min.df.=19,2 falanga I (niv. 7c) lg.max.=50,4 lț.prox.=21,6 lț.min.=17,3 lț.dist.=19,6

<i>Martes martes</i>	cubitus lț.supr.art.=7,2 ad.pest. proc.anconeus=10,3 lg.olecranon=7 lț.min.olecranon=8,6
----------------------	--

<i>Felis silvestris</i>	coxal lg.cav.acetab.=14,6 lț.cav.acetab.=14,3
-------------------------	---

<i>Cyprinus carpio</i>	vertebra lț.corp=11,7 înălț.corp=10,6 greutate individ≈3 kg lungime individ≈600	vertebra lț.corp=11,2 înălț.corp=11,6 lungime individ≈750 greutate individ≈6 kg
------------------------	---	---

Deși materialul analizat de noi este redus numeric, totuși, se impun câteva observații finale. În primul rând, menționăm ponderea aproape egală a mamiferelor domestice și sălbatice, fapt ce indică un rol bine definit al vânătorii, în principal, al cerbului, căpriorului și mistrețului în economia populațiilor neolitice de la Parța. În ceea ce privește mamiferele domestice, se constată importanța suinelor, după cum reiese și din unele cercetări anterioare, care relevă modificări survenite în nivelul 6 (El Susi 1995, p. 44) ce constau într-o reprofilare pe gospodărirea porcinelor în defavoarea taurinelor, a căror procentaj scade.

BIBLIOGRAFIE

Bolomey 1988	- Alexandra Bolomey, <i>Preliminarii despre resturile de animale din stațiunea neo-eneolitică de la Parța</i> , în <i>SCIVA</i> , 39, 3, p. 207-221,
El Susi 1995	- Georgeta El Susi, <i>Economia animalieră a comunităților neo-eneolitice de la Parța (jud. Timiș)</i> , în <i>Banatica</i> , 13, 1, p. 23-51,
El Susi 1996	- Georgeta El Susi, <i>Vânători, pescari și crescători de animale în Banatul mileniilor VI î.Ch. – I d.Ch.</i> , Editura Mirton, Timișoara,
Lazarovici – Drașovean – Maxim 2001	- Gh, Lazarovici, Fl, Drașoveanu, Zoia Maxim, <i>Parța, Monografie arheologică</i> , vol. 1,1,, <i>Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica</i> , XIII, Editura Waldpress, Timișoara,
Udrescu – Bejenaru – Hrișcu 1999	- M. Șt. Udrescu, Luminița Bejenaru, Carmen Hrișcu, <i>Introducere în arheozoologie</i> , Editura Corson, Iași.

THE FAUNA MATERIAL FROM "CASA CERBULUI" IN PARTA (THE 2005 CAMPAIGN)

Summary

During the archeological exploration done during the summer of 2005 in the Neolithic area in Parta, the exploration of the so-called "Casa Cerbului" - "The red deer house" (fig. 1), the Banat culture, named this way because of a figurine representing a hart with a triangular face on which some real antlers have been put.

The Neolithic site is situated in the north of Banat, at about 15 km at the west of Timisoara, on the Timis river. The arheozoological sample, strongly fragmented and calcinated, is quite reduced, there having been found 96 bone remains. The great majority (68) comes from inside the Casa Cerbului, the others have been recuperated from the area around the complex. The materials come from the level 6, with the exception of a few stratum fragments belong to the level 7.

The distribution considering the species of the fauna remains (table 1) prove the predominance of the material in Casa Cerbului, but also the abundance of the wild species considered in a qualitative, but also in a quantitative way. The domestic mammals are found in a percentage of 51,42% of the mammals total, considering the remains number and 42,85% considering the minimum number of individuals (fig. 2, in which there are presented 2 arheozoological samples analyzed earlier, besides the lot analyzed by us –lot 2005)

For the cattle, 2 individuals have been estimated, 1 under 2 years, another one over 3 years. The caprovines are represented by a single individual belonging to the species of *Capra hircus*. The pigs have the greatest number of remains and they are represented by 3 individuals aged about 8 months (female), 14-15 months (male) and 23-25 months (undetermined sex). At the depth of 1,30 m, in square 168D, many calcinated fragments have been discovered and they may belong to the same pig skull, and at 1,40-1,45 m (on the floor), some other calcinated swine skull remains have been found and also 2 roots, which may correspond to some pig female canine teeth.

As to the wild species, we can only offer details about the age at which 2 individuals have been hunted, a hart between 1,5 and 3,5 years old, and an adult deer.

As a final observation, we must mention the balance between the domestic mammals and the wild ones, this fact indicating the defined role of the hunt of the hart, the deer and the boar in the economy of the Neolithic population in Parta. As far as domestic mammals are concerned, swine are very important as we can see from earlier research that indicates modification at level 6.

